

НАРОДНЕ ЗДОРОВ'Я

Часопис засновано у січні 1912 року і відроджено у січні 1990 року

23 листопада 2010 року

№ 11 (260) ЛИСТОПАД 2010 року

Столітній ювілей Українського лікарського товариства у Львові зібрав у цьому старовинному княжому місті – духовній столиці нашої держави – представників української лікарської діаспори з усього світу та численних делегатів медичної громади з різних куточків України. З 30 вересня по 2 жовтня 2010 року тут відбувались заходи з нагоди 100-річчя УЛТ та XIII конгресу Світової федерації українських лікарських товариств (СФУЛТ).

● **Відлуння XIII конгресу СФУЛТ**

СВІТОВИЙ ФОРУМ УКРАЇНСЬКИХ ЛІКАРІВ

За давньою українською християнською традицією розпочинати кожну добру справу молитвою, вранці 1 жовтня в архікатедральному соборі Святого Юра у Львові зібрались учасники конгресу на молитовну Літургію, яку очолив Блаженний єпископ **Венедикт**. У своїй проповіді він наголосив на спільності завдань Церкви та медицини, покликаних дбати про душу і тіло, опікуватися життям людини – величного творіння Божого. Єпископ поблагословив учасників конгресу на плідну працю.

Цього ж дня у Львівському національному академічному театрі опери та балету імені Соломії Крушельницької відбулась урочиста церемонія відкриття XIII конгресу Світової федерації українських лікарських товариств.

Хвилиною мовчання було вшановано пам'ять колег-лікарів, які відійшли у вічність за час, що минув від попереднього конгресу СФУЛТ. Від членів Українського лікарського товариства було покладено квіти до пам'ятника Тарасові Шевченку у Львові.

З вітальним словом до учасників урочистості звернувся президент СФУЛТ, академік АМН України **Любомир Пиріг** (див. фото знизу). "Лікарів-українців світу, окрім фахової корпорації, завжди об'єднувало почуття патріотизму, любові до рідної землі, до рідного народу, – сказав він. – Мабуть, саме завдяки цьому Світова федерація українських лікарських товариств існує як фахова міжнародна українська громадська організація з 1977 року. Сьогодні лікарі-українці з усього світу зібрались на XIII конгрес СФУЛТ, який одинадцятий раз проходить в Україні. Цей форум присвячений знаменній даті – 100-річчю Українського лікарського товариства, початки якого було закладено у Львові". Академік Л. Пиріг побажав учасникам конгресу плідної праці та усіляких гараздів.

Від імені Українського лікарського товариства учасників Урочистої академії привітав голова УЛТ у Львові, доцент **Андрій Базилевич**. "Передусім хочу подякувати кожному, – сказав він, – хто долучився до підготовки, організації

та проведення нинішнього заходу, починаючи від колег-лікарів – членів товариства до найвищих керівників нашого міста, області, держави. Вагомість цього форуму підтверджує участь у ньому близько тисячі учасників з усієї України та світу. Саме завдяки цим спільним зусиллям одна з найдавніших, українська за духом, глибоко патріотична фахова громадська організація з непростюю 100-літньою історією буде вшанована світом".

Голова УЛТ у Львові розповів про історію створення товариства, основні напрямки його діяльності у різні періоди становлення та розвитку, про сьогодення і плани на майбутнє. На завершення виступу доцент А. Базилевич висловив сподівання, що конгрес стане новим кроком на шляху покращання вітчизняної охорони здоров'я, а також побажав його учасникам успішної роботи, конструктивного спілкування та результативних рішень.

(Продовження на с. 2-3)

У цьому номері читайте:

- 4 – Пам'ятна монета до 100-річчя УЛТ у Львові
- 5 – Здорове серце – це здоровий спосіб життя
- 6-7 – Академіку Михайлові Павловському – 80!

(Продовження. Початок на с. 1)

З привітанням до учасників конгресу звернувся міністр охорони здоров'я України **Зіновій Митник**. Він відзначив ту велику роботу, яку проводить УЛТ для лікарів, медицини, народу України. "100 років – це чималий відрізок часу, – зазначив Зіновій Митник. – Історія, що стоїть за цими цифрами, увійшла золотими літерами до історії нашої вітчизняної медицини. Ці надбання будуть передані майбутнім поколінням. Щира дяка нинішнім активістам товариства за організацію конгресу, за підтримку, за всі напрацювання". Міністр побажав усім учасникам конгресу здобуття нових вершин у їх нелегкій праці.

Голова Львівської обласної державної адміністрації **Василь Горбаль** висловив слова глибокої вдячності за ту активну професійну, виховну та просвітницьку діяльність, яку проводить УЛТ упродовж століття. Він наголосив, що "розбудова громадянського суспільства неможлива без активної діяльності громадських організацій. До таких організацій, створених на професійній основі, які мають славні традиції, належить Українське лікарське товариство. За свою 100-річну історію воно зберегло ті славні традиції, які були накопичені впродовж усіх років його існування".

У своєму виступі голова Львівської обласної ради **Мирослав Сенік** сказав: "Сьогодні, святкуючи 100-річчя УЛТ, мимоволі замислюємось над тим, що в умовах бездержавності у ті далекі роки українці спромоглися створити низку фахових організацій, серед яких товариство "Просвіта", НТШ, УЛТ тощо. Переконаний, що цей феномен криється в глибокій духовності українського народу. Саме на цій основі і розпочався

За сумлінну багаторічну працю, значний особистий внесок у розвиток охорони здоров'я, високий професіоналізм, відданість справі, активну громадянську позицію та з нагоди 100-літнього ювілею Українського лікарського товариства Почесними грамотами Міністерства охорони здоров'я України нагороджено:

- ✓ **Владислава НЕЧАЙВА**, голову правління ВУЛТ;
- ✓ **Любов ГОЦКО-НЕЙ**, лікаря-ендокринолога ЛОКЛ *(на фото)*;
- ✓ **Зіновія ІВАСЬКЕВИЧА**, заступника головного лікаря з лікувальної роботи ЗУСДМЦ;
- ✓ **Зеновія МАСНОГО**, доцента, головного редактора часопису УЛТ "Народне здоров'я";
- ✓ **Богдана НАДРАГУ**, лікаря-методиста ЛОДКЛ;
- ✓ **Ігоря ГЕРИЧА**, професора ЛНМУ ім. Данила Галицького;
- ✓ **Аретія КРАВЦЯ**, лікаря ЛДОРЦ;
- ✓ **Володимира СЕМЕНІВА**, головного лікаря Лічниці ім. А. Шептицького;
- ✓ **Богдана СОЛОВІЯ**, завідувача хірургічного відділення Львівського госпітально інвалідів війни та репресованих;
- ✓ **Василя САВЧИНА**, завідувача дитячого травматологічного відділення Комунальної 8-ї клінічної лікарні м. Львова.

розвиток та розквіт українського суспільства на початку ХХ століття. Про це дуже важливо пам'ятати сьогодні. Бо як і тоді, УЛТ ставить перед собою високі шляхетні цілі, передусім жертвоне служіння українській громаді, дбання про здоров'я українців, про фаховий розвиток, про українську вищу школу та освіту. Як і тоді, члени УЛТ займають активну громадянську позицію, чимало з них є активними учасниками громадського і політичного життя нашого суспільства. Щиро дякую вам, що свої таланти, даровані Богом, ви віддаєте справі служіння своєму народові!"

Звертаючись до присутніх, міський голова Львова **Андрій Садовий** відзначив: "Сто років тому постали сильні українські організації, які гартували наш дух – "Просвіта", Наукове товариство імені Шевченка, і, безумовно, Українське лікарське товариство. Їх творили люди, які присвятили своє життя служінню народу, Україні. Сьогодні нам також дуже потрібні відвага та єдність, які були сто років тому в наших попередників. Складаю шану і повагу всім лікарям нашого міста за їх рутинну, важку, але таку

потрібну людям працю. Бажаю всім міцного здоров'я, Божої ласки і великої єдності для лікарського товариства, для нашого міста, для України!"

Привітати українських колег до Львова приїхали керівники лікарських товариств з Польщі, Болгарії, Литви, керівник представництва французько-української співпраці у галузі медицини та фармації. Закордонних гостей представив президент Всеукраїнського лікарського товариства **Олег Мусій**. Він розповів про міжнародні контакти ВУЛТ, зокрема, його членство у Світовому лікарському товаристві від 2008 року, зазначив, що українські медики, які живуть і працюють за кордоном, гуртуються у своїх країнах. Українські медичні спільноти вже створено у Франції, Болгарії, Австралії, Швеції та інших державах. Під час церемонії святкування прозвучали вітання від голови Світової федерації лікарських товариств, голови Російського лікарського товариства.

У своєму виступі ректор ЛНМУ імені Данила Галицького, академік АНВО України **Борис Зіменковський** відзначив той неоціненний внесок, який зро-

Учасники конгресу шанували пам'ять славетних попередників – членів УЛТ минулих років. На фото: під час покладання квітів до пам'ятника професору Мар'янові Панчишини у Львові.

било УЛТ не лише у забезпечення ефективної та якісної охорони здоров'я населення нашого краю, але й у політичну складову боротьби народу за свою незалежність. Академік Б. Зіменковський (див. фото внизу) дав позитивну оцінку співпраці між УЛТ та Львівським медичним університетом, а також побажав товариству українських лікарів подальших успіхів та здобутків.

В урочистій академії взяли участь міністри охорони здоров'я України попередніх років **Микола Поліщук** та **Василь Князевич**. Гарний подарунок УЛТ у Львові отримало з рук головного редактора часопису "І" **Тараса Возняка** – ікону Святого Пантелеймона, покровителя медиків. Представництво японської компанії "AND" подарувало колегам комплект прапорів УЛТ, а київська делегація від Національного реєстру "Топ-100 в медицині" та Національної медичної премії вручила медикам за професійні заслуги, сумлінну працю, роботу з молодим поколінням нагрудну відзнаку "Серце лікаря".

Для учасників конгресу у Львівському будинку вечних було організовано товариську вечерю з мистецькою програмою.

З нагоди ювілею **Національний банк України випустив ювілейну монету "100 років УЛТ", а Укрпошта ввела в обіг спеціальний маркований конверт та марку** (див. с. 4).

Під час урочистостей у Львівській опері відбулося **спецпогашення конверта за участю міністра охорони здоров'я України Зіновія Митника, президента СФУЛТ Любомира Пирога та генерального директора Львівської дирекції Укрпошти Анатолія Кидисюка** (див. на фото праворуч).

Дуже позитивно був сприйнятий присутніми "Гімн українських лікарів" (слова і музика лікаря з Дрогобича **Михайла Белея**) у виконанні чоловічого квартету "Підгоряни".

Після офіційної церемонії учасники святкової академії змогли насолодитися чудовою концертною програмою від Національного заслуженого академічного українського народного хору імені Григорія Верьовки.

У наступні дні пленарні та секційні засідання конгресу проходили в актовому залі та на кафедрах ЛНМУ імені Данила Галицького. На пленарних засіданнях розглядалися питання про істо-

рію розвитку УЛТ, подвижницьку та наукову діяльність українських лікарів, їх внесок у світову медицину. Відбувся круглий стіл "Сучасний стан захисту прав пацієнтів в Україні: проблеми та перспективи".

На секційних засіданнях було розглянуто актуальні проблеми з основних галузей медицини, висвітлено передовий досвід в охороні здоров'я населення як в Україні, так і за її межами. Значна увага приділялась різним аспектам медичної освіти, управління та організації охорони здоров'я, демографії.

На організаційному засіданні правління та крайових представників СФУЛТ було обговорено проект рішення та інших програмних документів конгресу, які були остаточно прийняті на заключному пленарному засіданні форуму.

Під час конгресу було розгорнуто велику виставку медикаментних препаратів від генерального партнера – фармацевтичної фірми "Дарниця", провідного партнера – фірми "Ранбаксі", а також інших партнерів конгресу (див. нижче).

Учасники форуму мали можливість взяти участь у широкій екскурсійній програмі.

Наш кор.

Фармацевтичні компанії
"Берінгер Інгельхайм"

"Нікомед"

"Дарниця"

"Ранбаксі Лабораторіс Лтд"

"Вьорваг Фарма"

"Дансон Фарма"

"КРКА"

"Астра Зенека"

"Егіс Нюрт"

"Europlant"

"Київський вітамінний завод"

Відділ дитячого харчування

компанії "Нестле"

ПАРТНЕРИ КОНГРЕСУ:

Всеукраїнська громадська організація "Фундація медичного права та біоетики України"

"Галицька лікарняна каса"

Авторська лабораторія Люби Заграй

Приватне підприємство "Медіс"

Асоціація французько-української співпраці у сфері охорони здоров'я та фармації

ТЗОВ "Унілаб"

Еко-курорт "ІЗКІ"

Санаторій "Шахтар"

Спілка підприємців "Магнітик"

ТЗОВ Хліб-Трейд та

ТМ "Просто добрий хліб"

ТЗОВ "Савсервіс-мова"

ТМ "Гетьман"

ТМ "Київський завод шампанських вин"

Кондитерська компанія "АВК"

Інформаційні спонсори:

Видавничий дім "Здоров'я України" (генеральний)

Газета "Ваше здоров'я"

Тижневик "Аптека"

"Новини медицини і фармації".

Біг часу нестримний. Минуло вже 100 років – цілий вік! – від часу заснування національної громадської лікарської організації – Українського лікарського товариства у Львові. Відходить у минуле напружена підготовка до відзначення цього непересічного ювілею, як і самі святкові, офіційні та ділові заходи, що відбулися під час XIII конгресу СФУЛТ. Тому можемо кинути ретроспективний погляд на перебіг цього конгресу, який засвідчує певну особливість його у порівнянні з попередніми подібними форумами.

Вже традиційно, на пленарних і секційних засіданнях конгресу було розглянуто багато питань, які стосувались проблем охорони здоров'я в Україні, актуальних питань медичної науки та практики. Це, безперечно, збагатило наших медиків осягненням здобутків вітчизняних і зарубіжних колег.

Та яскраво виражена особливість цього річного форуму полягає в тому, що найбільшу увагу його учасників привернули доповіді, збірки матеріалів та книги, видані до ювілею, які стосуються як історії УЛТ в цілому, його ролі у збереженні українськості та державотворенні, так і окремих відомих, мало відомих, а то й невідомих (бо замовчуваних або недосліджених) українських лікарів. Можна стверджувати, що на конгресі панував дух богині Кліо, дух історії України та нашої медицини. Тішить те, що особливу увагу до висвітлення історичної тематики на конгресі проявляла молода генерація, серед присутніх було багато молодих лікарів, лікарів-інтернів, студентів-медиків. Усі доповіді на історичну тематику були підготовлені на доволі високому рівні, з дотриманням основних засад

● Відлуння форуму

МИ БУЛИ, МИ Є, МИ БУДЕМО!

історичних розвідок, містили часом унікальний фактологічний матеріал. Це стосується передусім доповідей про нескореного патріота, відомого фітотерапевта, письменника Василя Кархута та фундатора вітчизняної фізіотерапії, професора Олександра Щербачка; громадських діячів, докторів Юліана Мовчана та Гната Ручки; лікарів – в'язнів Берези-Картузкої та ГУЛАГу; таких видатних постатей в історії товариства, як Євген Озаркевич, Роман Осінчук, Ярослав Окуневський та низки інших. Це стосується і виголошених доповідей про історію УЛТ Північної Америки, Бразилії, Болгарії, Німеччини; про 20-річну історію медичної секції товариства "Славутич" у Москві; про вікові рубежі УЛТ у Львові та ВУЛТ; історію становлення УЛТ на Луганщині, Херсонщині; історію медицини в Галичині; про внесок українських медиків у світову медицину ("Перші доктори медицини Росії XVII століття – вихідці з України", "Перший український доктор медицини – виходець із Галичини (до 560-річчя Юрія Котермака)", "Видатні постаті – випускники НМУ імені О.Богомольця" та інші).

Виходячи із постулату про те, що збереження історичної пам'яті, вшанування її є запорукою історичної прийдешності, маємо підстави стверджувати, що УЛТ гідно виконало свої історичні завдання, продовжує їх виконувати сьогодні, планує своє майбутнє. Товариство живе та житиме, бо є не лише професійною лікарською організацією, а насамперед громадською організацією, що об'єднує українських лікарів-патріотів.

Зеновій МАСНИЙ.

Пам'ятна монета до 100-річчя УЛТ у Львові

● З нагоди ювілею

З 24 вересня 2010 року НБУ ввів в обіг Пам'ятну монету номіналом 2 гривні "Українське лікарське товариство", присвячену 100-річчю від дня заснування у Львові першої професійної громадської організації лікарів – Українському лікарському товариству.

На аверсі монети розміщено: угорі – малий Державний Герб України, під яким рік карбування монети – 2010, напис півколом: НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ, у центрі – логотип Всеукраїнського лікарського товариства в оточенні стилізованого рослинного орнаменту, під яким номінал: 2 гривні.

На реверсі монети зображено емблему Українського лікарського товариства у Львові, де було засновано першу професійну організацію лікарів, та по колу розміщено написи: УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО, унизу: 100 років.

Маса монети – 12,8 г, діаметр – 31 мм, гурт рифлений.

Автори ескізів: аверс – Володимир Таран, Олександр Харук, Сергій Харук; реверс – Володимир Атаманчук; автори моделей: Анатолій Дем'яненко, Володимир Атаманчук.

Тираж – 35 000.

Художній поштовий конверт з ювілейною маркою

1 жовтня 2010 року введено в обіг художній поштовий конверт з оригінальною маркою: "100 років. Українське лікарське товариство" (КОМ 227, ОМК 222).

На конверті зображено фрагмент будівлі та логотип Українського лікарського товариства у Львові, текст "100 років. Українське лікарське товариство"; мікротексти "УКРАЇНА UKRAINA".

На марці: логотип Всеукраїнського лікарського товариства; тексти: "УКРАЇНА UKRAINA 2010".

Номінал марки – 1,50 грн.

Художниця – Валентина Мефоденко. Тираж – 385 000 примірників.

Конверт з оригінальною маркою надруковано на ДП "Поліграфічний комбінат "Україна" по виготовленню цінних паперів".

Спецпогашення конверта з оригінальною маркою відбулося 1 жовтня під час урочистостей з нагоди 100-річчя Українського лікарського товариства.

О. ЛЮБІНЕЦЬ.

ЗДОРОВЕ СЕРЦЕ – ЦЕ ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ

Нотатки з конгресу Європейського товариства кардіологів

● Міжнародна співпраця

З 28 серпня по 1 вересня 2010 року в Стокгольмі відбувся конгрес Європейського товариства кардіологів (ESC).

*Виступає президент ESC
Роберто Ферарі (фото
ліворуч)*

*Асоціація кардіологів
України представила на
конгресі виставковий
стенд, на якому було
відображено діяльність
українських вчених
(фото праворуч)*

Європейський форум кардіологів був доволі представницьким: у його роботі взяло участь 27 547 учасників з усього світу. З понад 10 тисяч поданих на конгрес наукових праць його організатори відібрали більше 4 тисяч.

Відкрив конгрес президент Європейського товариства кардіологів **Роберто Ферарі** (Roberto Ferrari), який обрав темою своєї вступної презентації історію та сутність європейської дієти. Він презентував "Європейську кулінарну книгу", в якій вміщено рецепти страв, корисних для здоров'я серця, представлених 42 національними асоціаціями Європейського товариства кардіологів.

"Під час підготовки книги, – відзначив Роберто Ферарі, – я дізнався багато нового про культуру харчування в Європі. У сучасній європейській кухні спостерігається злиття страв грецької і римської культур (вино, хліб, овочі), а також північних культур (м'ясо, сало, пиво). Поєднання цих двох культур відображає звичайна "канапка", створена з хліба, м'яса, масла та овочів".

Презентацію було завершено показом фільму про процес приготування страв із кулінарної книги Роберто Ферарі та його дружини. Гроші, виручені від продажу книги, підуть до Європейського фонду "З любов'ю до дітей", який допомагає в проведенні кардіохірургічних операцій дітям Марокко з вродженими вадами серця.

До нашої честі серед представлених на конгресі наукових повідомлень була і робота колективу авторів з ЛНМУ імені Данила Галицького – **А.Ф. Файника, О.О. Абрагамовича, О.В. Нечай, М.С. Сороківського** "Антиаритмічні ефекти і вплив на частоту серцевих ско-

рочень небіволулу у хворих на гострий інфаркт міокарда з підйомом сегмента ST".

На конгресі ще раз було наголошено на тому, що серцево-судинні захворювання в усіх їх формах є основною причиною смертності в Європі, де щороку від цієї патології помирає більше чотирьох мільйонів осіб. Тому немає сумнівів у тому, що треба зосередити увагу на профілактиці цих захворювань шляхом зміни способу життя (наприклад, додаткової фізичної активності, відмови від паління), а також завдяки застосуванню статинів, антиагрегантної терапії, антитромботичної стратегії, використання інгібіторів АПФ та β-блокаторів.

Підраховано, що лише у Великобританії можна зекономити до 10 млрд. фунтів стерлінгів за рахунок зниження споживання солі, збільшення споживання фруктів і овочів, виключення з дієти насичених жирів. 1,5 мільйона років життя можуть бути збережені у мешканців Великобританії лише завдяки дотриманню ними здорового способу життя, насамперед тими людьми, хто має високий ризик захворювання. Адже, як стверджує професор **Еріка Фроелічер** (Erika Froelicher) із Сан-Франциско, із 1,3 мільярда курців, які є в усьому світі, щороку помирає близько 100 мільйонів.

Вчений **Пол Лісон** (Paul Leeson) з Оксфордського університету звернув увагу присутніх на те, що майже кожна п'ята дитина в Європі має надмірну вагу, причому до 80 відсотків таких дітей у дорослому віці страждатимуть від ожиріння. Він наголосив, що "поява атеросклерозу відбувається на ранніх етапах

Європейське товариство кардіологів (The European Society of Cardiology – ESC), яке об'єднує понад 62 тис. кардіологів з усієї Європи та Середземномор'я, охоплює 52 національні асоціації. Його місія полягає у скороченні тягаря серцево-судинної патології в Європі.

життя людини, і жирові відкладення в артеріях можуть прогресувати в атеросклеротичні бляшки і призводити до звуження артерій".

"Серцева недостатність, як правило, пов'язана з високим ризиком смертності", – відзначив професор **Мішель Комажда** (Michel Komajda) з Парижа, якого, до речі, обрано новим президентом Європейського товариства кардіологів. За його словами, "близько 50 відсотків пацієнтів з серцевою недостатністю вмирають через п'ять років, а вимушені періодичні та тривалі госпіталізації знижують якість їх життя". На завершення свого виступу М. Комажда запросив присутніх взяти участь у наступному конгресі ESC, що відбудеться 27 - 31 серпня наступного року в його рідному місті Парижі.

Андрій БАЗИЛЕВИЧ,
доцент кафедри пропедевтики
внутрішньої медицини №1,
голова УЛТ у Львові.

10 листопада 2010 р. у Львові відбулася **школа-семинар** «Полюрганна патологія у хворих на серцево-судинні захворювання: розбір клінічних випадків, діагностика, лікування».

З вибраними презентаціями, фотографіями можна ознайомитися на сайті УЛТ у Львові: www.ult.lviv.ua.

(Детальніше про цю подію читайте в наступному номері "НЗ")

• *Многая літа!*

ЖИТТЯ, ВІДДАНЕ ХІРУРГІЇ

До 80-річчя від дня народження академіка Михайла Петровича ПАВЛОВСЬКОГО

15 листопада цього року виповнилося 80 років від дня народження завідувача кафедри хірургії №1 Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, двічі лауреата Державної премії України, заслуженого працівника Вищої школи України, Почесного члена УЛТ у Львові, доктора медичних наук, професора, академіка НАМН України, академіка АН ВО України Михайла Петровича Павловського.

Михайло Петрович – надзвичайно працьовита, всебічно обдарована людина. Йому вдалося реалізувати багато своїх талантів – ученого, педагога, організатора, громадського діяча, проте найбільше праці та емоцій вкладено у хірургію. Напередодні ювілею Михайло Петрович поділився із читачами "НЗ" своїми роздумами про улюблену професію та своїм баченням ролі лікаря-хірурга у сьогоденні.

Наш кор.: Михайле Петровичу, Ваша відданість хірургії є насправді безмежною. Але Ви – хірург класичної школи. Зараз у медицині, зокрема, у хірургії, застосовується багато інновацій. Ваша думка про це?

Акад. М.П. Павловський: Мрія стати хірургом народилася у мене ще на шкільній лаві. Дитинство припало на важкий військовий час – щодня я бачив скалічених людей з численними пораненнями, травмами і щиро бажав навчитися кваліфіковано їм допомагати. Ставши студентом медичного інституту, купував книжки, в основному, хірургічного профілю. Думаю, таким чином реалізувалися схильність мого характеру до швидкого прийняття рішень та природна здатність не боятися відповідальності за зроблене. Крім того, я завжди любив таку роботу, після виконання якої відразу видно результат.

Але, безперечно, світ змінюється, і разом з ним змінюються методики, технології та інструктивні матеріали. Зараз прийнято розробляти протоколи лікування хвороб, в тому числі, хірургічних. До обов'язків медичних адміністраторів належить стежити за їх ретельним виконанням, бо найчастіше такі документи лягають на стіл прокурора. Ми разом з моїми учнями також спричинилися до їх написання. Хоча я повинен сказати, що, якими би досконалими не були протоколи, навіть у мене, хірурга з 55-річним стажем клінічної практики, трапляються випадки, які не вписуються в жоден із них. Часом, розкривши черевну порожнину, бачу абсолютно нову для себе клінічну ситуацію. Негайно, "при відкритому животі", потрібно приймати рішення, часом екстраординарне. Це

відповідає моєму характеру. Зараз я оперую менше, більше консультую біля операційного стола, і мені це також цікаво робити.

Нещодавно ми з колегами брали участь у конференції з малоінвазивної хірургії, яка проходила у Тернополі. Колись, ще у 90-х роках, я був у Сполучених Штатах Америки і бачив операції "на відстані". Цікаво, що у наших ближніх сусідів, зокрема у Росії, вже впроваджуються такі технології, про що я і почув на конференції. Ішла мова про робототехніку в хірургії, а саме – "Апарат да Вінчі". За апаратом, який має пульт управління, кнопки і педалі, сидить хірург. На екрані перед ним – картина операційного поля, що передається через оптичну систему, вставлену в черевну порожнину хворого, який лежить під наркозом в іншому приміщенні – операційній. Хірург за пультом управління (спостерігаючи за екраном) натискає кнопки і таким чином видаляє орган чи пухлину. Один такий комплекс коштує 3-4 мільйони євро. "Хірургія на відстані" має безперечні переваги – високий рівень стерильності в операційній, можливість уникнення інфекцій та відповідно післяопераційних ускладнень. Такі операції менш травматичні та дійсно малоінвазивні – через 2-3 дні пацієнт може йти додому.

Дуже актуальною вважаю також "хірургію одного дня". У хірургічній клініці, якою я керую, ще із середини дев'яностих років було впроваджено лапароскопічні та ендоскопічні операції. Серед прооперованих нами пацієнтів виявилось і декілька хірургів, які самі були здивовані легким перебігом післяопераційного періоду і можливістю на другий

день повернутися додому. У моїй клініці всі хірурги навчилися робити малоінвазивні операції. Вважаю, що вони найбільше показані при холециститі, захворюваннях щитоподібної залози – немає розрізів, маніпуляції здійснюються через проколи. Малоінвазивні методи – це перспективна хірургія. "Хірургія одного дня" є дешевшою для держави і більш прийнятною для сім'ї хворого. Хоча потрібні немалі кошти для придбання інструментарію.

Треба визнати, що фінансування охорони здоров'я за останні роки покращало, але залишилися проблеми в постачанні ліками – держава може забезпечити хворого ними максимум на одну добу, а далі потрібна допомога родини. Безперечно, малоінвазивна хірургія краще дається молодим хірургам. Молодь швидше навчається новому. Проте вважаю, що поряд із молодим хірургом повинен стояти старший колега з досвідом широкого діапазону операцій, який при потребі може допомогти порадою.

Наш кор.: Ви торкнулися питання компетентності молодих хірургів. Що, на Вашу думку, як педагога з великим досвідом, вартувало би змінити в системі сучасної медичної освіти?

Акад. М.П. Павловський: Можливо, не змінити, а удосконалити щось, напевно, хотілось би. По-перше, вважаю, що нам, викладачам, потрібно більше прислухатися до бажань самих студентів щодо вибору медичної спеціальності. Не повинно мати значення, чи даний студент навчається на бюджетній основі чи контрактній. По-друге, вагаються щодо правильності оцінки знань студентів із хірургії лише на основі вири-

шення тестових завдань. Перечитуючи тести, часом сам знаходжу дві-три відповіді, які за певних умов можуть бути правильними. Натомість студентів дозволяється назвати правильною тільки одну відповідь.

Ми взагалі тепер менше знаємо студента. Колись, коли я сам приймав екзамен і студент не знав відповіді на одне з питань у білеті, я мав можливість задати йому навідні питання, запропонувати вирішити ситуаційну задачу і часом все-таки ставив йому добру оцінку. А лише за письмовими відповідями оцінку поставити непросто. Взагалі часто замислююся про доцільність тотального запровадження в медичну освіту кредитно-модульної системи. При цьому згадую, як був у 90-х роках із делегацією ректорів медичних вищих навчальних закладів у США. Перед нами виступали консультанти Президента з питань освіти та медицини. Це був час, коли пані Хілларі Клінтон хотіла зробити серйозну реформу в медицині, і для цього багато перейняти власне з досвіду нашої медичної освіти. Виступаючи прямо говорили, що, безперечно, нас будуть намовляти перейти на їхню систему освіти, але радили "не піддаватися", бо наша система є кращою... Зараз, дивлячись на результати впровадження Болонської системи, я згадую про це...

Наш кор.: Михайле Петровичу, як Ви оцінюєте сучасний стан відносин "лікар – пацієнт", "лікар – лікар"?

Акад. М.П. Павловський: Ваше запитання стосується дуже важливої проблеми. Відколи між лікарем і пацієнтом стали гроші, все змінилося не до кращого. Матеріалізація стосунків торкнулася навіть призначення ліків – не можу погодитися з тим, що за порекомендований препарат лікар може отримати "подяку" від провізора. Тим більше, що до 40 відсотків усіх препаратів є сфальшованими!

Хотілося би побажати також більшої колегіальності у вирішенні питання формування колективу клініки – при прийомі на роботу молодих лікарів. Бувають дивні ситуації: у клініці, якою я керую, з'являються молоді хірурги, яких я раніше не бачив. Мене не питають, завідувача відділу не питають... А молодій людині потрібно працювати в колективі, влитися в нього. Я насправді маю певні вимоги до особи молодого хірурга. А він приступає до роботи, навіть не представившись керівникові клініки...

Хірург повинен вміти робити все. Крім того, молодий хірург повинен знати хоча б одну іноземну мову, щоб читати літературу в оригіналі, брати участь у фахових конференціях за кордоном. Не говорю навіть про те, щоби читати фахові видання, які видаються рідною мовою. Хірургія вимагає всебічного розвитку особистості та постійної роботи над собою.

Наш кор.: Лікар і громадська робота. Ваша думка?

Акад. М.П. Павловський: Справжній лікар мусить бути громадським діячем. Навіть якщо його медичний фах є важким і він часом цілодобово перебуває в лікарні, все одно не може стояти осторонь суспільства. Бо власне такий лікар бачить, які медичні ускладнення можуть виникати внаслідок життєвих помилок людини. Лікар-практик повинен звертати увагу населення на жакливі наслідки надмірного вживання алкоголю, зокрема, в нашій клініці є яскраві тому приклади. Маючи щодня по 20-25 нових хворих на гострий панкреатит (а нерідко це молоді люди віком 18-19 років!), ми бачимо не тільки конкретних пацієнтів, але і трагедію суспільства в цілому. Україна знаходиться у центрі Європи, але, на жаль, зараз "пасе задніх" за показниками тривалості життя, народжуваності, а також поширення інфекцій – ВІЛ і туберкульозу. Вважаю, що у просвітницьку діяльність повинні якнайактивніше включитися санітарні лікарі – у цьому сенсі один такий спеціаліст може зробити більше, ніж сто лікарів-клініцистів. Профілактика захворювань є дуже важливою, але нею майже не займаються. Лікарі повинні виступати у засобах масової інформації – по радію, телебаченню, писати статті, а для цього потрібно ще й добре знати українську мову. Лікар – це еліта нації, він повинен подавати добрий приклад іншим.

Академік М.П. Павловський
(праворуч) під час операції.
Фото з архіву редакції.

Михайло Петрович розповідає емоційно, наводячи чимало прикладів із свого життя та багатой клінічної практики. Показує новинки – свіжі видання: книги про видатну українську лікарку та громадського діяча Софію Парфанович, про професора Георгія Караванова, видані до 100-річчя УЛТ у Львові. Багаторічний головний редактор медичного часопису "Acta Medica Leopoliensia", автор численних книг і статей, Михайло Петрович сам багато пише та редагує. Незважаючи на зайнятість, не міг не відгукнутися на ювілей Українського лікарського товариства і написав книги, пройняті глибокими фаховими та філософськими роздумами. Така література є співзвучною до епохи та часу, бо вчить не тільки бути Лікарем, але й передусім Громадянином. Завжди пише про інших, ніколи – про себе. Завжди – все для всіх, незалежно від віку і соціального положення. Завжди – небаїдує, щиро, емоційно, сердечно. Самовіддано працює, творить, навчає і сам постійно вчиться.

Вельмишановний наш Ювіляре, Українське лікарське товариство у Львові щиро вітає Вас зі святом! Дякуємо Вам за все, що Ви вже зробили і ще зробите! Висловлюємо Вам своє велике захоплення, щирю любов і глибоку шану. Многая літа!

Розмову вела
Анна ГАВРИЛЮК,
доцент, заступник голови
УЛТ у Львові.

● **Поетичним рядком**
Високоповажному
академіку Михайлові
ПАВЛОВСЬКОМУ

Ви різні рани бачили в житті,
Але й самі отримували рани –
Невдячності людської, підлоти,
Ті рани, на які нема бальзаму.

Але колись Спасителя розп'яли
І відкупив гріхи він наші на хресті.
І Ви ішли, зціпивши зуби, далі,
Бо мусили добро творить в житті!

Бо Ви Цілитель є, бо Ви –
Учитель,
Що людям себе щиро віддас.
Коли таких, як Ви, не буде в світі,
Тоді уже всьому кінець прийде.

Зеновій МАСНИЙ

ТЕПЛА ЗУСТРІЧ У ДОМІВЦІ ТОВАРИСТВА ● Вісті УЛТ у Львові

25 жовтня ц. р. відбулося розширене засідання Головної управи УЛТ у Львові, в якому взяв участь мер Львова Андрій Садовий.

Засідання проходило за участю членів Головної управи, активу товариства та численних гостей. Голова УЛТ у Львові, доцент **Андрій Базилевич** вручив подяки товариства всім, хто активно долучився до підготовки XIII конгресу СФУЛТ та його проведення, в тому числі, й меценатам. Подяку УЛТ було вручено, зокрема, міському голові пану **Андрію Садовому** – за сприяння міської влади та його особисте у проведенні конгресу. Голова УЛТ у Львові від імені медичної громади міста висловив також велику подяку меру за ту значну увагу, яку він приділяє роботі міського відділу охорони здоров'я, за професійність команди міського голови, а також за допомогу у збереженні музею історії медицини Галичини ім. Мар'яна Панчишина.

У слові-відповіді пан Андрій Садовий подякував за відзнаку та зауважив, що повністю відносить цю нагороду на рахунок заслуг команди міського голови. Він також відзначив жертвовну працю львівських медиків, а також внесок Українського лікарського товариства у

покращання цієї праці. "Українське лікарське товариство, – сказав міський голова, – чи не єдина громадська організація, яка має таку довгу і славу історію, яка гуртує навколо себе добрих людей, привертає до себе молодь. Адже навколо є нібито багато громадських організацій з гучними назвами, але за ними часто не стоїть реальна діяльність. Мені приємно зустрітися з вами, приємно бачити в залі ваші інтелігентні обличчя, мудрі очі!".

Директор музею історії медицини Галичини імені Мар'яна Панчишина п. Олександр Канчалаба провів для гостей екскурсію, під час якої вони мали можливість ознайомитися з історією розвитку медицини нашого краю. Екскурсія розпочалася з кабінету славетного професора Мар'яна Панчишина, де відтворено обстановку тих далеких часів. У наступних залах гості познайомилися з історією товариства українських лікарів, Львівського національного медичного університету, Українського Таємного Університету, з інформацією

про подвижницьку працю медиків Галичини впродовж століття. Наприкінці екскурсії мер залишив запис у "Книзі почесних гостей", відзначивши, наскільки багато праці та любові вкладено в розвиток музею. Було порушено питання про необхідність переобладнання горища під додаткові зали музею з метою розширення експозиції – за прикладом горища Львівської ратуші.

Побував п. Андрій Садовий і в цю приміщенні, переобладнаному силами УЛТ (за час головування товариством професора Ігоря Герича) в камінний зал, де сьогодні відбуваються товариські зустрічі членів УЛТ. За горнячком запашної кави у теплій дружній обстановці мер Львова побажав присутнім доброго здоров'я, успіхів у професійній та громадській праці.

Наш кор.

На фото: голова УЛТ у Львові Андрій Базилевич вручає Подяку УЛТ міському голові Львова; Андрій Садовий знайомиться з експозицією музею історії медицини Галичини імені Мар'яна Панчишина.

Фото Маркіяна ГРИНОВЦЯ.

ПЕРЕДПЛАЧІТЕ ЧАСОПИС
НАРОДНЕ
ЗДОРОВ'Я
ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС – 30053

13 січня 2011 р. буде проведено традиційний лікарський бал – свято Маланки. Усіх бажаючих просимо зголошуватися **ПОПЕРЕДНЬО** (до 15 грудня 2010 р.) в домівку УЛТ у Львові за телефоном: **(032) 276-97-98.**

НАРОДНЕ
ЗДОРОВ'Я

Реєстраційне свідоцтво КВ № 529

Засновники і видавці:

Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького (ректор – д.ф.н., проф., акад. АНВО України Борис Зіменковський)
Українське лікарське товариство у Львові (голова – доц. Андрій Базилевич)

Редакція часописів "Alma Mater"

і "Народне здоров'я"

при відділі гуманітарної освіти і виховання (керівник відділу – проф. Анатолій Магльований)

Замовлення № 1110

Наклад 5500

Підписано до друку 19.11 2010 р.

Віддруковано у друкарні ЛНМУ імені Данила Галицького

Передплатний індекс 30053

РЕДАКЦІЙНА РАДА:

доцент **Зеновій МАСНИЙ**
(головний редактор)

доцент **Анна ГАВРИЛЮК**

Відповідальний редактор –
Алла СИНИЦЯ

Адреса для кореспонденції:
79010 Львів, вул. Кармелюка, 3,
Управа УЛТ у Львові, тел.: (032) 276-97-98

Інтернет-адреса УЛТ: www.ult.lviv.ua
E mail: uprava@ult.lviv.ua

Тел./факс редакції: (032) 275-58-75
E mail: almater@ukr.net

- Редакція зберігає за собою право скорочення і редагування тексту
- Відповідальність за достеменність інформації несе автор
- Публікації можуть містити думки, що не збігаються з позицією редакції